

KIDOLGOZTATÁSI ÁRAK:

A kiadványban átvéve:
 Egész évre — 16 kor.
 Negyedévre — 4 c
 Kétyben házas korva:
 Egész évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 c
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 c

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétvége és
 ünnep utáni napok kivételével

Előfizetés és kiadvány:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kérésekre válaszol
 vagy megírására nem vállalkozik.

Hirdetések és hirdetések a
 kiadványban külön díjért.

Egyes számok ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, április 27.

A miniszterelnök a válságról.

(—a.) Óriási érdeklődéssel várta az egész ország Széll Kálmán miniszterelnök mai beszédét. Szombaton már kihirdette a képviselőház háznagyi irodája, hogy a hétfői ülésre minden jegy elfogyott. A képviselők úgy a kormánypárton, mint az ellenzéken csaknem teljes számban jelentek meg; a karzat zsúfolásig tömve, az újságírók karzatán egy hely sem maradt üresen, nagy számmal vannak a bécsi hírlapírók s a külföldi lapok tudósítói.

A válság tetőpontjára hágott. Három nap múlva itt van május elseje, a mikor — hacsak valami megoldás nem jön — beköszönt az ex-lex.

Senki sem bizik benne, hogy Széll miniszterelnök a kétéves katonai szolgálaton kívül, melyet már régebben megígért a kormány nevében, valami újabb engedményt tudjon szerezni, mégis azt hiszik, hogy felszólalása véget vet a válságnak.

Az a hír van elterjedve, hogy az ellenzék leszerel, beszünteti az obstrukciót. A történeti nevezetességű ülésen Nagyvárad követe még Széll beszéde előtt siet határozottan kijelenteni, hogy e hír minden alapot nélkülöz, a függetlenségi párt elszántan kitart a küzdelemben.

Siri csendben áll fel a szólásra Széll Kálmán miniszterelnök. Minden szem feléje fordul, kíváncsian lesik a szót ajkairól.

A ki azt gondolta, hogy a miniszterelnök megkérdeli az ellenzékét vagy paktumot ajánl fel nekik valami bűvös erejű formulával — csalódott.

Széll nagyon határozottan kezdte beszédét. A katonai javaslatokról szólott s kereken kijelentette, hogy a kormány a katonai javaslatokat semmi körülmények között sem vonja vissza, mert a katonaság szaporítása okvetlenül szükséges. Majd határozott állást foglalt a hadsereg közös volta mellett, a mit már az ellenzék türelmetlenül hallgatott. Mikor pedig az obstrukció káros és jogtalan voltáról beszélt, Beöthynek egy félreértett közbeszólására szenvedélyes vihar tört ki.

Mikor ez a vihar lecsendesedett, a válságról szólt a miniszterelnök. A parlamentarizmus, az alkotmány van veszedelemben. Buktassák meg őt, ha kifogásuk van ellene, de kimélik az alkotmányt. A beszéd további része az ex-lex eshetőségére inkább pártjának szólt, melynek támogatására számít, míg erőszakhoz, törvényellenes eszközökhöz nem nyúl.

A miniszterelnök beszéde után pártközi konferenciát terveztek, mely a kibontakozás módjáról tanácskozzék. Megtartották-e és vajjon biztató-e eredménye? — még nem kaptunk róla jelentést.

Népgyűlések Komádiban és Margitán.

Az ugrai kerület választóinak zöme vasárnap, április 26-án népgyűlést tartott Komádi községben, a katonai javaslatok tárgyában. A népes gyűlésen az országos függetlenségi párt részéről Nessi Pál orsz. képviselő, Nagyváradról pedig Szokoly Tamás pártelnök,

dr. Stokker József, Halász Lajos s még többen vettek részt.

A vasutnál néhány százra menő választó várta kocsikkal a budapesti és nagyvárad vendégeket. Fésüs Dániel és Váczy Bálint üdvözlő szavait Nessi Pál rövid szép beszédben köszönte meg.

A fellobogózott utcákon összegyűlt nagy közönség éljenzéssel fogadta az érkezőket.

Váczy Bálint nyitotta meg a népgyűlést s elnökül Csák Józsefet választották meg, aki ismertette a népgyűlés célját, a mely egyedül az, hogy tiltakozzanak a katonai javaslatok ellen.

Szokoly Tamás üdvözölte az összegyűlt poigárokat, majd fejtegette, hogy meg kell gátolni a házra veszélyes katonai javaslatok törvénynyé válását s követelni kell a magyar hadsereg felállítását.

Ezután Nessi Pál országgyűlési képviselő hosszabb beszédben tolmácsolta a Kossuth Ferencz és az orsz. függetlenségi és 48-as párt üdvözlését, ismertette a dolog előzményét s a mai helyzetet. Sűrűn megszakították beszédét az éljenzések s beszéde végefelé virágzapporral árasztották el a képviselőt.

A határozati javaslatot dr. Stokker József terjesztette elő, határos beszéd kíséretében, amelyben hivatkozott az ugyancsak most Geszten végbemenő bizalmi nyilatkozattal és tisztelgessel.

Halász Lajos indokolta a határozati javaslatot, s utánna dr. Varságh Zoltán beszélt.

Bajó Gyula ináncsi lakos beszéde után kijelentették, hogy tiltakoznak a katonai javaslatok ellen s Kossuth Ferenczet táviratban üdvözölték. A népgyűlés a Hymnus éneklésével ért véget.

Délben társas ebéd volt a nagyvendéglőben.

Margitán szintén vasárnap tartották meg az ellenzéki választók a katonai javaslatok tárgyában összehívott népgyűlést. Az egész kerületből nagyszámmal jöttek össze a választók, pártkülönbség nélkül.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Simone.

Írta: A. Roguenant.

Az asztal körül vidám művészek, zenészek, énekesek ültek. Azzal a rugalmassággal, melylyel az ebédutáni társalgás egyik tárgyáról a másikra szökel, a legutóbbi kivégzés témájáról egyszerre a színésziskola vizsgájára ugrottak át. Néhányan jóízű adomákkal fűszerezték a társalgást. Csupán Brice Kraeba, a nagy zeneköltő hallgatott mélyen, holott a beszélgetés és vitatkozás egyre élénkebb lett. Kezét fejére hajtva, elgondolkodott és nem törődött senkivel, amire a művész társaság heletösszejöveleinek bizalmas baráti volta feljogosította.

Marios Veldon, a szerelmes író egy csipős, paradoxális megjegyzést tett, amire általános

nevetés keletkezett. A megjegyzés nyomán vidám vitatkozás keletkezett.

Brice, aki megmaradt gondolkozó, elmélázó tartásában, egyszerre megszólalt:

— Akartok egy kis történetet hallani a színészvizsgálatokról? És anélkül, hogy megvárta volna a bátorítást, bár ez meg lett volna, nyomban rákezdte:

— Az én történetem immár huszonöt éves, de szereplői még nem felejtették el egyetlen részletét sem.

— Halljuk, halljuk! — kiáltották most már mind.

— Huszonöt éve... A pályaházba megérkezett a fontainebleau-i vonat. A pályaház üvegbolta alatt az utasok lármája nagy hangzavarba olvadt össze. Az egyik kocsiért, szolgáért kiabált, a másik könyökével utat nyitott magának a párisiak tömegén, amely elzárta egy napfényes augusztusi délután perspektíváját.

Egy gyászruhás nő egy fiatal szőke, szintén

vöröshaju ifjú leány kíséretével alig tudott áttörni a tömegben. A fiatal leánynak, bár szegényes fekete ruhája volt, a mozdulatai műveltségre, kiválóságra mutattak. Lassu lépésekkel hagyták el a pályaházat. Mikor a rue de Lyonba jutottak, a fiatal leány kíséretéhez fordult és elpirulva így szólt:

— Túlán nagyon követelőző vagyok, de olyan boldog volnék, ha teljesítenéd kérésemet.

— Komolyan kéred, édes Simoneom? — mondta az idősebbik hölgy és szomorú mosoly jelent meg az arcán, melyen meglátszott, hogy sokat sirt. — Olyan szerencsés napunk volt ma, hogy azt akarom, mindvégig boldog legyen rád nézve és mielőtt meghallgatnálak, máris beleegyezésemet adom.

— Edes anyám — szölt Simone — ma este vendéglőben szeretnék enni, hová derék emberek járnak. Persze nem valami drága vendéglőben.

Es pajkosan átkarolta édesanyját és magához szorította. A hölgyek körülnéztek és végre

FÁBRY TESTVÉREK

divatáruháza

Nagyvárad, Fő-utca.

Tisztelettel értesítjük igen tisztelt vevőinket és a n. é. közönséget, miszerint a tavaszi és nyári idényre divatárú
 újdonságaink teljes és meglepő nagy választékban megérkeztek.

Kemény és puha férfi és női kalapok, a föltisztelendő klérus részére is. — Carlsbadi és budapesti kézimunka készítésű fekete, sárga, szürke női, férfi és gyermek cipők gombos, fűzős, spangnis s mindenféle kiállításban. — Férfi ingek és nyakendőkben eredeti külföldi minták is. — Női, férfi és gyermek csikós és schottis divat-harisnyákban különlegességek. — Női, férfi glacé és svéd keztyűk s még igen sokféle izléses újdonságok.

Keresztény üzlet!

Lelkiismeretes olcsó árak!

A kerület képviselőjét: *Szatmári Mórt* lelkesen fogadták.

A négyülésem Szatmári hosszas beszédet mondott, amelyben megvilágította a mostani politikai helyzetet. Beszédét lelkesedéssel fogadták.

Megyei tisztviselők kongresszusa.

Pestmegye székházában vasárnap délelőtt folyt le a vármegyei tisztviselők kongresszusa, melyen *Beniczky Lajos* pestmegyei alispán elnöklelte alatt mintegy ötszázan vettek részt.

Beniczky alispán rövid megnyitó beszéde után *Issekutz Aurél* m. főjegyző terjesztette elő a vármegyei tisztviselők fizetésének szabályozásáról szóló törvényjavaslatra vonatkozó memorandumot, melyet perczekig tartó éljenzéssel egyhangulag elfogadtak.

A kongresszus másik tárgya a vármegyei tisztviselők országos egyesületének megalakítása volt. *Czobor* honti alispán terjesztette elő az országos egyesületnek alapszabályait, melyeket a kongresszus elfogadott.

Végül *Beniczky* elnöknek a gyűlés buzgó vezetéséért, Pest vármegyének a szives vendéglátásért s az előadóknak *Issekutz Aurél*nak és *Czobor László*nak jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak.

A kongresszus után a Hungáriában fényes lakoma volt.

Bizalmi nyilatkozat Tisza Istvánnak.

Az ugrai választók múlt vasárnap bizalmatlansági nyilatkozatának ellensúlyozásául az ugrai választókerületben mozgalmat indítottak a szabadelpártpárt vezető emberei, hogy a párt-hoz tartozó polgárok bizalmi nyilatkozatot irjanak alá gróf *Tisza István* részére. Mintegy 1300 aláíró sikerült összehozni s a nyilatkozatot vasárnap több száz emberből álló deputáció vitte meg *Geszire gróf Tisza Istvánnak*.

Markovits Antal vezette a tisztelgőket s üdvözölte a gróft a választók nevében, akiknek ragaszkodásáról biztosította.

A deputátusok között igen sokan voltak a nagyszalontai polgárságból, akik nevében *Czegledy Imre* külön fejezte ki üdvözlését.

Gróf *Tisza István* megköszönte az üdvözlést. A bizalom rendkívül meglátotta. Hivatkozott a jelenlegi nehéz politikai viszonyokra s kitartásra buzdította a tisztelgőket.

Délben az előre elkészített sátrakban társas ebéd volt, amelyen gr. *Tisza István* a magyarok és románok közötti jó viszonyt hangsúlyozta.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, április 27.

Elnök: Apponyi Albert gróf.

Az ülés megnyitása után napirend előtt *Barabás Béla*: A mostani bozóltatás viszonyoknál mindenki a mai helyzet megoldásán töpreng. Folyosón, lapokban, beszélgetések, hírek jelennek meg erről, amelyek nagy része azonban valótlanok. Egy ilyen hírlapi cikk neki azt a kijelentést tulajdonította, mintha a függetlenségi párt abbahagyná a küzdelmet és elfogadja az indemnítást. Nos, ezt kategorice visszautasítja. A függetlenségi párttal a kormány ilyen irányban semmiféle tárgyalásba nem bocsájtkozott és ama cikk tartalma teljes valótlan. De nézzük, mit akar a függetlenségi párt? A nemzet akaratának érvényesülését akarja. Hogy ezt megtudhassák, *oszlássák fel a képviselőházat*. Ennek megtételének azonban előfeltételei vannak és pedig a választókerületek helyes beosztása és az általános titkos szavazati jog behozatala. (Nagy tetszés a szélsőbalon.) Még egy kijelentése van. Bizonyos hírlapok azt a kijelentést adták a szájába, hogy a kormány az ex-lex-ben kérje a feloszlást.

Ezt kategorice visszautasítja. Csak nem képzelik, hogy ő, kit pártja a Ház egyik alelnöki állására kandidált volt, ilyen törvényteleniséget mondjon. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Elnök: Következik a napirend: az indemnitás folytatolagos tárgyalása.

Széll Kálmán beszéde.

Széll Kálmán: T. Ház! (Halljuk!) Nem támadások visszautasítása és állítások megczafolásáért szólal fel. Pedig nagy oka lenne rá. De objektive akarja fejtegetni azokat a nagy témákat, melyek e vitában kidomborodtak. Azért a szónokok meg fogják találni beszédében válaszáat. Nem lehet rövid, kimerítően akar nyilatkozni. Utolsó gondolatát is közölni óhajtja a Házzal. (Halljuk!) Sohasem volt azon a nézetem, hogy a költségvetési törvény és felhatalmazás bizalmat, vagy bizalmatlanság kérdését képezi. Sohasem helyeselte azt s már mint fiatal képviselő is ellene volt

annak s azóta, 36 év óta többszörösen. De az ellenzék nem ebben a nézetben van. Elfogadja azt a gyakorlat alapján. Kossuth azt mondta, hogy törvény írja elő a törvényjavaslat tárgyalását. Ez így van! Kossuth azt mondja, makacsság, hogy a kormány nem a költségvetést tárgyalja. (Ugy van! a szélsőbalon.) *Zichy János* gróf azt mondja, hogy az előrelátás hiánya. Mindkét vád az önök szempontjából lehet jogosult, de a kormány nem ezt tartja.

A múlt évben ugyanegy időben lett előterjesztve a költségvetés és a katonajavaslatok. Az ujonczozási törvényt már a múlt évben akarta a kormány törvényre emeltetni, az ellenzék ezt megakadályozta s már akkor előre vetette árnyékát az, hogy a kormány munkarendje meg lesz zavartatva. Az ujonczjavaslat már a bizottságokban igen sok ideig tárgyalott. A költségvetést legkevesebb négy hónapon keresztül kell tárgyalni, ezért kellett előbb venni a katonajavaslatokat. Kérde, lehet-e a kormánytól követelni, hogy visszavonja a kormány a javaslatot. *A javaslatot nem vonhatja vissza.* (Zaj a szélsőbalon. Helyeslés jobbról.)

Polonyi Géza: Nevető örökösök.

A katonai javaslatok.

Széll Kálmán: A hadseregnek új ágyakra van szüksége. A nyáron, mikor ezt tárgyalattok, mutatkozott ellenszegülés, de a vita főoka közjogi volt s abban kulminált: a delegáció szavazza meg előbb a pénzt s aztán az országgyűlés a szükséges emberanyagot, vagy megfordítva. O ez utóbbit fogadta el. A nagy hatalmi állásról szólva hiszi, hogy az osztrák-magyar monarchiának nagyhatalma első sorban a politikában, de másodszor és különösen a hadsereg erejében rejlik. (Ugy van! a jobboldalon. — Ellentmondások a szélsőbalon.)

Elismeri, hogy újabb kiadást kérnek a katonai költségekre, de azt nem ismeri el, hogy ez egy gazdasági, mint az adózás tekintetében a népet agyonnyomná, (Zajos ellentmondások a szélsőbalon.) amint az ellenzéken hangoztatják. Elősorolja szám szerint az ujonczlétszám emelését.

Polonyi Géza: Ne hallgasson el semmit.

Széll Kálmán: Teljesen őszintén beszél. (Helyeslés jobbról.)

Beöthy Akos: Mi meg őszintén támadunk! *Széll Kálmán*: A katonai újabb szükségletek annyiba fognak kerülni, amennyit megszakítva a törvényhozás, de tájékoztatásul kijelenti, hogy a három évre 20 millió tehertöbbletet eredményez. (Zaj a szélsőbalon.) Kérdés, meg-

egy kis tiszta korcsma felé indultak. A kis vendéglőben egy eléggé fehér terítőn egyszerű, de tisztán csillogó poharak voltak és mintegy betessékelték a vendéget. A párisi vendéglősök ebben mesterek.

Mikor Simone leült az anyjával az egyik asztalhoz és képzelőereje kielégítésre talált, valóságos ünnepi áhítat szállta meg... A szegény leány! Hat év óta árván, atyja nélkül annyira megszokta odahaza középszerű környezetét, hogy tetszett, izlett neki minden. Sokat szaladgált az erdőben és utána olyan mohón, jó étvágygyal evett, hogy anyjának örömeiben könybe lábadt a szeme.

Az anya egy katonatisztnek volt az özvegye. Férje a palikaoi csatában esett el és azóta leányával a kis nyugdíjból éltek, amit az állam adott neki. A nagy csapás, mely férjétől megfosztotta, egy megvalósult szerelmi álmat szakított félbe. A szegény asszony kétségbeesésében talán a halálba menekült volna, ha Simone kis keze nem tartotta volna vissza a tántorgó örvénytől. Leányáért kezdett újra élni, visszanyerte bátorságát és bár feledni nem tudott, kettőjük zavartalan együttése boldogságfényével töltötte el. Gyakran mondogatta leányának:

— Ha te nem vagy, örömet meghaltam volna, de te olyan jó vagy! Tizenhat éves letél már lelkem és még nem okoztál nekem pillanatnyi bánatot sem.

Ez csak az anya taláza volt, mert Si-

mone sok gonddal terhes éjszakát okozott anyjának. Ellenállhatatlan művészi hivatást érzett magában. Anyja csak hosszas habozás, megfontolás után engedett leányának és Simone belépett egy párisi színésziskolába. Csodálatos hangjával, munkakedvével csakhamar feltűnést keltett a Konzervatóriumban.

— Művésznek leszek, anyám, nagy művésznek! Erzem, tudom!

A leányka igazat mondott, mert istenadta nagy tehetség volt benne. Nemsokára elérkezett a vizsgálat napja.

Simone anyja, mint értelmes asszony, nem engedte meg a leányának, hogy izgatottan töltsen el az előtte való napot és talán még virraszson is a vizsgálat előtt.

— Leányom, — mondta — mi kimegyünk egy napra falura. Megfürödsz napfényben és biztosságot, nyugalmat, örömet fog neked okozni, amire szüksége van annak, aki győzni akar.

Falun töltötték az egész napot és reggeltől estig sziklák, tölgyfák közt barangoltak. Az anya, hogy leányát szórakoztassa, megtalálta újra azt a pajkoskodó, fiatal hangot, amely soha nem vész ki az anyák szívéből.

A kirándulás után betértek Simone kívánságára a kis korcsmába. Már távzni akartak, amikor egy vak ifju, akit egy még fiatalabb leányka kísért, megállt az asztalok előtt. Megpöndögte a hegedűjét, a vonóját a négy hurra

illesztette és csodálatos ügyességgel elkezdte játszani Schumann magasán szárnyaló melodiját, a Paradicsom és a péric című szerzeményét.

Simone mindjárt az első hangok hallatára visszaült a helyére. A vak ifju szomorú és elcsufított arcán alig látszott egy ép vonás. Bárányhimlő éktelenítette el szálnalmas arcát, melybe a fekete himlő is beleszántotta mély barázdáit. A szem, melynek fényét a betegség kioltotta, nem tudott többé felragyogni a zene hangjaira. A hegedű elhallgatott. Simone a vak zenészhez közelebb lépett.

— Köszönöm, barátom — szót — ön művész. Holnap kérdezősködjék a Conservatóriumban Simone Marsal felől.

Es diszkrétan a vak ifju kezébe egy kis aranypénzt csusztatott, a mely egész vagyónuk volt.

— Nemde, jó talizmán volt az a kis arany pénz — fejezte be *Bricet* az elbeszélését és a kis arany-tallérra mutatott, mely órája láncaján függött. Ragyavert szellemes arcát, melyen a kialudt szem nem vetett fényt többé a magas homlokra, egy pillanatra felfedte. Valaki felzokogott. Simone Marsal volt, a nagy, világszerte híres énekes, aki megindultan állt fel a helyéről, odament *Bricéhez*, átkarolta zseniális fejét és két csókot nyomott barátja homlokára. Szeme pedig megtelt könnyvel.

éri-e a kiadás azt, amit kapunk érte és elbírunk-e azt? Mindkettőre igen a felelet.

Polonyi Géza: A tanítók éhezhetnek!

Szell Kálmán: A mi hadseregünket — mint az idő bebizonyította — intenzíve kell fejleszteni. Nem mondja, hogy ez nem kerül sokba, de a harcokésség szempontjából feltétlenül szükséges. Ha nem tették volna, hadseregünk lecsúszott volna a többi európai hadseregek színvonalára. **A létszámemelést feltétlenül szükséges,** mert a hiányt eddig a póttartalékosok behívásával pótolták. A létszámemelést tehát kényszerűségből hozták elő, mert egész Európa fejlesztési haderejét. Felolvassa a külföldi államok hadseregének fejlesztési statisztikáját.

Kubik Béla: De azok mind nemzeti hadseregek. (Zaj a jobboldalon. Elnök csenget).

Szell Kálmán: A statisztikából kimutatja, hogy az újonczemelésnél mi vagyunk leghátrább és a javaslat elfogadásával csak 30 évi szükséglet pótolunk. Lássuk most, hogy állunk a kiadások ügyében.

Polonyi Géza: Hogy állunk a nemzeti vagyion dolgában? (Helyeslés a szélsőbalon. Zaj a jobboldalon.)

Elnök: Csendet kér.

Szell Kálmán: Az ellenzék szónokait 3 hónapig hallgatta, méltányos, hogy őt is meghallgassák. (Helyeslés jobbról). Kimutatja az egyes nemzettek kiadási statisztikáját a hadseregről.

Beöthy Akos: Halljuk Amerikát! (Viharos zaj a szélsőbalon. Felkiáltások: Ne zavarják a szónokot!)

Elnök: Csendet kér.

Szell Kálmán: Amerikát azért nem említette, mert ott egészen más viszonyok vannak. Polonyi azt mondta, hogy a hadseregre több kiadás van, mint a kultuszbudgetre.

Polonyi Géza: Kíváncsi vagyok rá!

Szell Kálmán: Kimutatja, hogy évente mennyi volt a hadsereg budgetje.

Polonyi Géza: Melyik hadseregnek. Fontos ez nagyon!

Szell Kálmán: Ezekkel szemben összehasonlítja a kultusz- és földművelésügyi tárca költségét. Az előbbi 350 százalékkal emelkedett.

Polonyi Géza: De a felekezeti terhek nincsenek benne.

Elnök: Csendet kér.

Szell Kálmán: Sorban kimutatja, hogy az egyes tárczák kiadásai igeois emelkedtek épp úgy, mint a hadsereg budgetjei. Nem is szól arról, hogy az utolsó 10 évben minden tárczánál mily nagy összegeket fordítottak beruházásokra az előirányzott költségeken kívül. Meggyőződése az, hogy az ország teherviselő képessége el bírja viselni azt a terhet, mely a hadseregnek kell.

Rátkay László: Milyen hadsereg?

Polonyi Géza: Tisztán beszéljen!

A közös hadsereg.

Szell Kálmán: Attér a hadsereg kérdésére. (Felkiáltások a szélsőbalon: Milyen hadsereg?) **A közvélemény** szerinte az 1876. XII. t. cz.-ről nagyon könnyedén bánik el. — A hadsereg közösségét és a magyar hadsereg kérdését akarja megvilágítani. Polonyi azt mondta, hogy történelmileg kell megvilágítani a dolgot. Gróf Andrassy a maga nézeteit nem úgy mondta, ahogy neki imputálják.

A hadsereg közösségének kérdése összefügg a védelem kérdésével. Azt tartották azok, kik megalapították a 67-es törvényeket, így Deák.

Beöthy Akos: Másként beszélt.

Szell Kálmán: Nem beszélt másként 67-ben. Mikor őseink a védelmi kötelezettséget elvállalták, úgy értelmezték, hogy azt csak közös védelmi erővel történjék.

Beöthy Akos: Osztrák okoskodás.

Szell Kálmán: A közös ügyeknek és viszonyoknak nyoma van a 48-iki törvényhozásban, de ő azt állítja, hogy nyoma van még a 48-as idők előtt is. Ennek bizonyításul felolvassa Deák beszédének erre vonatkozó részét, melyet a 48-iki országgyűlésen elmondott, amelyben közös költségekről szól. E közös költségek nem lehetnek mások, mint a hadsereg költségei.

Felkiáltások a szélsőbalról: Nem áll!

Szell Kálmán: O eszupán azt óhajtottá kimutatni, hogy már akkor volt szó közösügyek-

ről. Felolvassa Kossuth beszédének egy részét ugyanaz országgyűlésen, mely szintén szól közös ügyekről. Ezekből folyt aztán az, hogy Deák, Andrassy és a többiek 67-ben az ország alkotmányát megalkották. A 67. XII. t. cz. megállapítja a hadseregnek közösségét bizonyos dolgokra, és úgy definiálják, hogy a magyar hadsereg kiegészítő része az egész és együttes hadseregnek.

Polonyi Géza: Az együttes szó nincs benne! Mi az. Meghamisítás?

Szell Kálmán: Hát összes hiszen az nem változtat a dolgon.

Beöthy Akos: De nagyon is.

Szell Kálmán: Mikor a magyar hadsereg törvényét a 67-es törvénybe beletették, megtörtént az indítvány, hogy tegyék oda mellé, mint az összes hadsereg része. Ennek a következménye az, hogy az önálló hadsereg nem lehet, hanem lehetnek magyar csapatok, mint kiegészítő rész. Azok, akik a törvényt megalkották, vannak hivatva a kérdést eldönteni. Felolvassa gróf Andrassy Gyulának egy képviselőházi beszédét, amely erről szól. A 67-es törvényekből csak kicsillámlana az, ha őseink önálló magyar hadsereget kívánnak, de ezt nem látni sehol.

Rátkay László: Van-e még parlament, ahol a miniszterelnök a nemzet ellen beszél. (Nagy zaj a jobboldalon. Zajos helyeslés a szélsőbalon. Elnök csenget.)

Rátkay László: Ez páratlan a maga nemében.

Elnök: Rátkayt folytonos közbeszólásáért kénytelen meginteni.

Szell Kálmán: Egy másik törvényezik nem hadseregről, hanem cs. és kir. hadseregről szól.

Bartha Miklós: Na örvend, hogy megtalálta a császár szót.

Pichler Győző: Most már elemében van.

Szell Kálmán: Felolvassa Andrassy gróf-nak egyik abban az időben tartott beszédének idevonatkozó részét, mely szintén összes kiegészítő részének mondja a magyar hadsereget.

Rátkay László: Tehát nem lehet magyar hadsereg.

Szell Kálmán: A hadsereg nyelvére tér át. Felolvassa az idevonatkozó törvényezikket, mely szerint ő felsége a vezényleti nyelvet egységessé tette alkotmányos uton. (Nagy zaj a szélsőbalon.)

Ugron Gábor: Alkotmányos?

Szell Kálmán: Alkotmányos, mert ellen volt jegyezve. (Viharos zaj a szélsőbalon. Elnök csenget.)

Polonyi Géza: Tessék ezek után magyarul lenni.

Szell Kálmán: Legyen magyar hadsereg, de ez ne bontsa meg azt, hogy a magyar hadsereg az összesnek kiegészítő részét képezi. (Zajos helyeslés a jobboldalon.)

Rátkay László: Görögül!

Szell Kálmán: **A két éves katonai szolgálatról** szólva kijelenti, hogy ne követeljenek most erre nézve feleletet. Annyit mondhat, hogy elvi szempontból és katonai szempontból az ellen kifogás nincs, de annak a kérdésnek annyi ága-boga van, hogy csak **őszakor** lesz abban a helyzetben, hogy azt tehesse.

A helyzetről.

Szell Kálmán: Ezután a helyzetre tér át. Arra kéri az ellenzékét, hallgassák meg őt, mondja el, amit szíve sugal, lelke sugal.

Hentaller Lajos: Es Bécs diktál. (Nagy zaj a jobboldalon. Helyeslés a szélsőbalon.)

Szell Kálmán: Kossuth azt mondta, hogy a többség erőszakot gyakorol és túlzásba megy. Hát ez a farkas és bárány meséje. Mert aki jogait a törvényes alapon gyakorolja, az erőszakot nem gyakorol. Mindenütt minden országban a többség akaratának érvényesülni kell. (Nagy zaj a szélsőbalon, viharos helyeslés jobbról.) e nélkül parlamentarizmus nem lehet. E nélkül nem állhat meg semmi, a természet rendje is megfordul.

Ha a mai alapon haladunk, akkor lassanként lecsuszunk az alkotmányosságról.

Rákosi Viktor: Csak csusszon.

Szell Kálmán: Ma ez a kisebbség, holnap egy másik és így tovább fogják megaka-

dályozni az alkotmányosságot. Hol lesz a határ?

Pichler Győző: A tengerszemről!

Egy kis vihar.

Szell Kálmán: A többség álláspontja helyes.

Beöthy Akos: Párt-abszolutizmus. (Zajos ellentmondások a jobboldalon. Eljenzés, taps a szélsőbalon.)

Elnök: Csendet kér.

(Az éljenzés és taps egyre tart, a miniszterelnök többször belekezd beszédébe, de a zajban nem folytathatja.)

Elnök: Ismételt csendet kér.

(Hosszantartó zajos éljenzés a balon és szélsőbalon. Viharos zaj a jobboldalon. Felkiáltások: Halljuk az elnököt.)

Elnök: Nem hallotta a közbeszólást.

Beöthy Akos: Azt mondtam, hogy párt-abszolutizmus. (Zajos éljenzés a szélsőbalról.)

Elnök: Kötelessége volt megismételteni a közbeszólást, mert el kellett bírálni, hogy milyen természetű az, mert őt másképp informálták. (Nagy zaj a szélsőbalon. Felkiáltások: Ki volt az a spiczi? Szünetet kérünk!)

A válságról.

Szell Kálmán: Meggyőződése az, hogy akik a parlamentarizmust gyengítik, azok gyengítik a magyar alkotmányosságot. Buktassák meg ha tetszik a kormányt... (Zajos felkiáltások a szélsőbalon: Eat akarjuk.)

Polonyi Géza: Hiszen már is megbukott.

Lengyel Zoltán: Jó éjszakát Kálmán brigadéros. (Durultság a szélsőbalon. Felkiáltások a szélsőbalon: Szünetet kérünk!)

Elnök: Nem adhat szünetet! Csendet kér.

Szell Kálmán: A kisebbség nem tolhatja fel magát a többség felé.

Beöthy Akos: De az ővé a nemzet többsége.

Szell Kálmán: Polonyi a régi obstrukciókra hivatkozva akarja a mai ellentállást megokolni. Ő nem tartja ezt helyesnek. Azt mondták, hogy ő a Tisza-lex aláírásával hasznot húzott. Hát ő e hasznot kiutalványozza mindenkinek.

Polonyi Géza: Szóval haszontalan volt az egész kormányzása.

Szell Kálmán: Az nem tartozik a dologhoz. Ő akkor kijelentette a volt miniszterelnöknek, ha nem lépnek át a törvénytelenesre, kitart mellette passiv rezignációval, akár három évig is. Csakhogy akkor más irányban obstrukciáltak.

Szell Kálmán tovább folytatva beszédét, hivatkozik idegen példákra s kifejti, hogy a mi házszabályaink a legliberalisabbak, mert mindenben védi a kisebbség jogát, de ezzel ám nem voloa szabad visszaélni.

Rákosi Viktor: Clotúr! Fenyegedőzik?

Szell Kálmán: Soha sem voltam barátja az obstrukciónak, de most meg éppen erőszakos s a nemzet alkotmányát veszélyeztetni. Ha a kisebbség kierőszakolja az ex-lex-et, magad példát arra, hogy Magyarországon alkotmány nélkül is lehet kormányozni. Ez ellen pedig küzdeni fogok és el nem hagyom a helyem.

Rákosi Viktor: Búcsuzkodik?

Szell Kálmán hivatkozik arra, hogy kormányra léptekor teljesen leszámolt a múlttal s teljes tiszta választás hozta azt a többséget, amelynek akaratát most a kisebbség meg-hiusítja. Senki sem tagadhatja, hogy a mostani többség akaratát a nemzet akaratát s ebből az ellenzék levonhatná a konzekvenciákat, mert a magyar alkotmány presztizse forog kockán. Angol példákra utal, hogy az az ellenzék, mely hónapokig bizalmatlanságot szava-zott a kormánynak, még sem hajtotta az országot a törvénytelenességbe. No pedig mi sem vagyunk Szerbiában.

Rákosi Viktor: Megint fenyegedőzik.

Szell Kálmán: Ne csempésszük be az obstrukcióval a törvényteleneséget: ezt a kakuk tojást, melyet nem a nemzet geniusa szült.

Rátkay László: A német nyelv a kakuk tojás.

Szell Kálmán: Egyébiránt hiába való a

kisebbség erőszakoskodása, nem fogják megfélemlíteni s a míg a helyzet komolysága kívánja, becsületbeli kötelességének tartja helyén maradni. (Eljenzés jobbról. Gnyos hahota, éljenzés a baloldalon.)

Rákosi Viktor: Eljen Binffy utóda.

Szell Kálmán: No azért nem fogok megszökni.

Rátkay László: Pedig Szell Kálmán ur! Ön elvesztette az erkölcsi alakját.

Szell Kálmán ismételi, míg az alkotmányunk érdeke követeli, hogy ellentálljon a kisebbség erőszakoskodásainak, addig helyét el nem hagyja. (Jobboldalon óriási éljenzés, a balon zaj és gnyulódás.)

UJDONSAGOK.

TAJEKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 8-6 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Május 8. Gőzgépezők és kazánfűtők vizsgálata az Adria malomban d. e. 9 órakor.

* **A villamos világítás és a vasut.** A villamos világításhoz szükséges sodronyokat több helyen át kell vezetni az államvasutak vonalán. Ennek a kérdéshöz a megoldásában tegnap volt a bejárás. A város részéről Rimler Károly polgármester, Bordó Ferencz főjegyző, Kőszeghy József főmérnök és Abel Ignác, a Ganz-czég építés vezetője, továbbá a posta távirat-igazgatóság részéről Gáll Elemér és Sebessy Béla, valamint a kolozsvári vasuti tüzeltvezetőség képviselője voltak jelen. Megállapították, hogy Kolozsvári-utcán felső vezetékkel, Kórház (Hidegser)-utcán pedig, a magas vasuti töltés miatt kábel útján vezetik át a vasutvonalon túl fekvő utcáriszekre a villamos áramot. Kálvária-utcán a vasuti hidon túl levő részére a kórház-utcai vezeték szolgáltatja világító áramot.

* **Legfelsőbb elismerés.** Ő Felső renoi Sokoll József Nagyváradon állomásozó tüzérszázadosnak a csapatszolgálatban kifejtett kiválóan buzgó és eredményes működése elismerésüül legfelső megelégedését nyilvánította.

* **Első szent áldozás.** Az újvárosi róm. kath. népiskolának negyedik osztályu tanulói múlt vasárnap járultak először a szentáldozáshoz, amelyre *Kledorfer Lambert hitoktató* készítette elő a növendékeket. A megható szertartáson igen sok szülő vett részt.

* **Térzene.** Vasárnap d. e. az Ezredévi Emléktéren tartott térzenét a katonazenekar, eljátszotta *Bátky Endre Boriska mazurkáját* is. A kitűnő táncdarab a nagyszámu közönség meglepő tetszésével találkozott.

* **Balesetek a Gerliczy családban.** Megemlékeztünk arról a sajnálatos, mindenütt részvétet keltő balesetről, mely pénteken báró *Gerliczy Ferencz* és leányát *Edithet* érte Bécsben sétakocsizásuk alkalmával. A villamossal összetűközött fogat összetört ablakszilánkjai megsebesítették *Edith baronesse* kezét, de már túl van minden veszélyen. Ugyanakkor a baronesse fivérét operálták, a kinek térdében izületi lobosodás volt. Szerencsére ez is sikerrel járt. Most özv. báró *Gerliczy Félix* leányának *Szegedy György* kir. kamarás nejének *Gerliczy Irma* bárónőnek balesetéről kaptunk értesítést. A napokban Szombathelyről hazamenet, mikor *Acsád* állomásról a községbe hajtattott, lovai megbokrosodtak s a kocsit egy mély árokba döntötték. A megvadult lovak egy ideig tovább vonszolták a kocsit, mignem egy fának ütődtek, melynek neki szorították a

benne ülő bárónőt. E pillanatban a lovak ellenkező irányba rántva a kocsit, a bárónő kiesett. Komolyabb baj a kiállott izgalmon kívül nem történt.

* **Horváth János ügye.** Horváth János volt vámelőnök megfélemlítette a városi közgyűlés ama határozatát, amelyvel jóváhagyták a tanács intézkedését, hogy neki az elmúlt évről osztalék ne adassék ki. A belügyminiszter fölfüggesztette a tanács határozatát és utasította a város törvényhatósági bizottságát, hogy Horváth János ügyét érdemileg vegye tárgyalás alá és mint illetékes tényező döntsön abban, hogy kiadandó-e neki az osztalék, vagy sem. A miniszteri végzés tegnap érkezett le Nagyvárad város közönségének.

* **Az aradi püspök felszentelése.** *Pap I.* János aradi gör. kel. püspöknek felszentelése május hó 5-én a nagy-szebeni székesegyházban fog végbemenni. A felszentelést *Meliano János* érsek-metropolita és *Popea Miklós* karánsebesi püspök fogják végezni.

* **A villamos magán bevezetések.** A villamos világításhoz szükséges vezeték hálózat kiépítését nagy erővel viszi keresztül a Ganz-czég. A közönség köréből jelentkező magán fogyasztók berendezéseit szintén eszközli ez a czég s e czélból irodát és mintarakárt rendezett be Nagyváradon. Eddig a közönség köréből 3626 izzólámpa, 21 ivilámpa, 12 motor és 4 villanyos kályha berendezésével bízták meg a czéget. Iparosaink ez idő szerint még nem vállalkozhatnak ilyen magán bevezetésre és berendezéseik elkészítésére s így a helyi iparról beszélni most még nem lehet. Az pedig teljesen érthető, hogy a közönség bizalma azon czéget felé fordul, amely az egész világon vezérszerepet játszik a villamos ipar terén. A Ganz czég e tekintetben páratlanul áll s az általa készített óriási elektromos művek éppen úgy hirdetik a hatalmas czég jóhírnevét Amerikában, Ázsiában, mint Európában. Szakértő vezetők és munkásai biztosítékot nyújtanak, hogy alapos, teljesen megfelelő berendezést kap pénzéért a közönség. A magán bevezetések terveit és minden felvilágosítást teljesen ingyen készíti, illetve szolgáltatja a Ganz-czég *Kossuth Lajos-utcai* irodája, azonban csak május hó elsejéig, miért is figyelmeztetjük a közönséget, hogy mielőbb jelentse be szükségletét.

* **Lőrinczy honvédezedes kintüntetése.** A király *Lőrinczy Dénes* jelenleg nagyváradon honvédezedesnek, a 46-ik gyalogdandár parancsnokának a harmadosztályu vaskorona-rendet díjmentesen adományozta. A királyi kegy sugára ezuttal is igazán érdemes férfit tüntetett ki.

* **Feltűzítés.** A nagyváradon kath. kör április 18-iki matinéján, a már közölteken kívül még *Novotny S.* Alfonz főgymnásiumi igazgató 2 koronát fizetett felül.

* **Ülések a városházán.** Holnap, szerdán délelőtt 10 órakor a tanács kiküldött tagjai a burkolás alá kerülő utcák megállapítása végett helyszíni tárgyalást tartanak. — Csütörtökön délután 3 órakor az előadásra kerülő ingatlanos sorrendjének megállapítása tárgyában ülésezik a kiküldött bizottság a városházán, míg 4 órakor az iskolaszék tart ülést. — Pénteken délután 3 órakor a világítási és jogügyi bizottság tart együttes ülést a villamos vasut részére szükséges áramszolgáltatásra vonatkozó szerződés tárgyában.

* **Gerő főkapitány gyásza.** Részvétellel értesítünk, hogy Nagyvárad város buzgó rendőrfőkapitányának, *Gerő Arminnak* édes anyja szombaton este Ungvárt elhunyt. A főkapitány vasárnap vette a lesújtó gyászhirot s azonnal elutazott édes anyja koporsójához. Az elhunyt urinó temetése tegnap ment végbe Ungvárt. A gyászeset alkalmával az idő rövidsége miatt személyesen nem fejezhetvén ki részvétét a rendőrség tisztikara főnöke előtt, táviratban adott kifejezést mélyen érzett részvételének. A

kondoleáló távirat szövege a következő: „Ama súlyos veszteségben, mely tekintetességedet forrón szeretett édes anyja elhunytával érte, szívünk teljes és bensőleg átértett szomorúságával osztozunk. Ha egyáltalán lehet bármi is ilyenkor, ami vigasztaljon és könnyítse az igaz fájdalom súlyát, — úgy legyen az eme gyásznunk, melyet kifejezetten mindannyian magunkénak vallunk. Nagyvárad város rendőrségi tisztikara. A főkapitány valószínűleg holnap, szerdán tér vissza.

* **Esküvő.** *Gesztesi Ödön* városi tb. alszámvevő, a »Nagyvárad« jeles tollu, kiváló munkatársa ma, kedden tartja egybekelését, kedves, szép és szeretetreméltó arájával: *Varga Laura* kisasszonnyal.

* **Férfi női ruhában.** *Zelizi Sándor, Ember Géza* vizsgálóbíró inasa szombat este meglehetősen élénk feltűnést keltett, hogy női ruhában kóborolt az utcán 10 óra tájt egyik rendőrigazgatóra hívta fel, ez elől azután gazdája lakásába menekült. A különös viseletű ifjú gazdája egyenes kívánságára a rendőrség vette gondjaiba és reggelig zár alá helyezte.

* **Névváltoztatás.** *Hoza János* szalacsi plébános vezetéknevét »Diószegi«-re változtatta.

* **Találtak egy gombos férfit** czipőt és 3 kis kulcsot madzagon. Igazolt tulajdonosai átvehetik a rendőrség 4-ik számú szobájában.

x **Jó tanács.** Mindazoknak, kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezzék be *Mauthner Ödön* csász. és kir. udvari magkereskedésből Budapesten a »Sétatéri« vagy a »Margitszigeti« fűmagkeveréket. Ezeket már 29 éve szállítja *Mauthner Budapest* és a Margitsziget oly bámulatra méltó és gyönyörű sétaterei részére. 158.

* **Tisztelettel hívjuk föl a n. é. fogyasztó közönség szives figyelmét** *Krausz Béla* nagyváradon szőlősi sörgyáros lapunk mai számában közölt nyíltér-hirdetésére.

x **Felhívjuk olvasóink figyelmét** az »Első Nagyváradon Elektrotechnikai Vállalat« lapunk mai számában levő hirdetésére. 261

x **Tisztelettel hívjuk fel** az olvasó közönség szives figyelmét *Mezey Dezső* mulakatos és toronyórás lapunk mai számában közölt hirdetésére.

Igazságszolgáltatás.

A május havi esküdtek.

Tegnap sorsolták ki a törvénytészekén a május hónapban ítélkező esküdteket. Az egész évre kijelölt nevek közül a következők kerültek ki a sorsoló kerékből:

Rendes esküdtek: Pápai Ferencz timár, Nagy-Szalonta. Dr. Friedländer Sámuel, ügyvéd. Osterlamm Armin, erdőfelügyelő. Sipos István, kat. mérnök. Friedmann Benő, birtokos. Jancsó Dezső, ügyvéd. Jerzsák István, árv. ülnök. Mikusai József, tanító. Balog Lajos ügyvéd, Székelyhid, G. Pálffy Balázs földbirtokos, Komádi. Radu Miklós urad. erdész, Belényes. Onody Jónó földműves, Sáp. Szikszay Lajos ügyvéd, Nagyszalonta. Lengyel Lajos, kereskedő. Csete Mihály földbirtokos, Nagy-Szalonta. Olasz Elemér, földbirtokos. Weisz Károly, szabó. Ifj. Cser János csizmadia. Krisztó Miklós, árvaszéki ülnök. Kis Antal ref. lelkész, Berettyó-Szent-Márton. Sebő Imre, papirkereskedő. Kasoleczán Döme uradalmi erdész, Belényes. Weinberger Jakab, malomtulajdonos. Kis Antal földbirtokos, Mező-Keresztes. Tokai János, gazdálkodó. Weisz Gábor, szeszgyárigazgató. Mikó Márton tanító, Sarkad. Dr. Czegléd István ügyv. N-Szalonta.

Helyettes esküdtek: Sável János, kovács. Milibák József, pék. Balog János, bádógos. Nagy Károly, kályhás. Sz. Kocsis János, szabó. Smutzler János, órás. Németh Sándor, magánzó. Buzási József, asztalos. Barabás Géza, asztalos. Csordás Alajos kereskedő.

Nemzetközi Szinpad.

Vasárnap délután volt a májusi műkedvelő társaságnak első összejövetele, melyen az előadások műsor tervezete lett bemutatva s megbeszélve. A végleges névsor megállapítható ez-uttal még nem volt s csak a közel napokban lesz végleg összeállítva s közölve. Az előadások napja, a mennyiben az időközben megindult próbákból megítélhető, már 9 vagy 10-én lesz megtartható. A szenzációs műsor ismét egy érdekes énekszámokkal gyarapodott. Az előadás a város szegényei javára rendes helyárok mellett lesz tartva.

A nemzetközi szinpad műkedvelő társasága minden vasárnap d. u. 5—7-ig kedélyes összejöveteleket tart a Széchenyi-terti Müller-féle kioszkban.

Z E N E.

A zeneiskola hangversenye.

A nagyváradai Zenedelvelők Egyesülete által létesített és fenntartott nyilvános zeneiskola vasárnap délután tartotta 13-ik, e tanévben 2-ik hangversenyét az egyesület nagy termében.

A hangverseny bizonyosságot tett arról, hogy a zeneiskolai növendékek vezetése a Hegedüs István és Mazalik József kezeiben biztos kezekben van. A hangversenyen az előrehaladottabb növendékek játszottak s mutatták be haladásukat. Már a darabok megválogatása is olyan korrekt volt, hogy az egybegyűlt nagyszámu hallgatóságot a legteljesebb mértékben kielégítette.

Különösen kitűntek a Hegedüs István cimbalomjátékosai: Bojár Gizella és Nagy Kornélia. Feltűnést keltett a Mazalik József vonós négyese is, melyet László József (1-ső hegedű), Weimann Izsó (2. hegedű), Mazalik Nándor (mély hegedű) és Réz László (gordonka) adtak elő.

Kitűntek még Szankovits Erzsike, Glodek Gizella, Kakas Irma és Kuttner Ida zongorajátékaikkal, Csalah Gusztáv és Böcz Aurél hegedűjátékkal. Rafael Irma ez a kis zongora virtuóz szintén meglepő előhaladást tanúsított. A hangversenyen a zeneegyesület választmányát Mezey Mihály elnökön és Réz Mihály igazgatón kívül Maróczy János, Balogh Károly, Báthy József és Nyilassy Károly igazgatósági tagok képviselték.

EGYESÜLETEK.

Gyorsíróverseny. Vasárnap délután folyt le Nagyváradon, a Kereskedelmi és iparkamara termében az első gyorsíróverseny, melyen az érdeklődő közönség is szép számmal jelent meg. A verseny megkezdése előtt Petry Gyula tanár hirdette ki a feltételeket, figyelemmel a versenyzőket azoknak szigorú megtartására. Ez után kezdetét vette a verseny, mely három fokozatban folyt le. A pályázat beadásának határideje, eltelvén, a bizottság azonnal hozzáfogott a beadott pályamunkák megírásához. Részt vettek a bírálatban: Petry Gyula, Kun Gyula, Tauszig Hugó, Aron Géza, Kotzó Jenő és Marschand Odön. Beérkezett összesen 16 jelzés pályamunka, melynek szigorú és az országos versenyen is alkalmazott feltételekkel megírása este 8 és fél órakor ért véget. A bírálat eredményét Petry Gyula tanár hirdette ki, egy szerszámú szép szavakban mondott köszönetet a pályadíjak távol levő adományozójának, dr. Várady Zsigmond tiszteletbeli tagnak áldozatkészségéért. A pályázat eredménye: A felsőfokon a díj kiadható nem volt, mivel a beadott pályamunkák a kellő mértékben nem ütötték meg, azonban dicséretben részesültek Gönczy Imre realisk. tanuló, ki magánaton tanulta a gyorsírást és Kaufmann Mór keresk. isk. tanuló, aki Kun Gyula tanártól tanult. A középfokon (percenként 150 szótag) az első díj

Betörő suhancz. Jacuár egyik sötét estéjén Baksa Tamás vitéz-utcai hentes üzletét bezárva, Szegedi Sándorral hazafelé ballagott, mikor Pallér Béla faczér kárpitos legény-nyel találkozott.

Pallér Béla szóba elegyedett Baksa Tamással s kérte, hogy váltson fel neki egy kornát. Szegedi Sándornak gyanusnak tetszett Pallér viselkedése s intett Baksnak, hogy ne vegye elő erszényét. Baksa Tamás tehát kitérő választ adott s ezzel elváltak, de Szegedi Sándor figyelemzetésére lesbe állottak, hogy merre veszi útját Pallér Béla. Amint látták, hogy a hentes üzlet felé tart, a zug utcákon át visszamentek s az udvaron keresztül a boltba mentek, ahol alig pár percig vártak, mikor egyszerre kívülről egy rongyokba burkolt kéz betört az ablaküveget s a résen át az ablakot kezdte feszegetni, de sehogysem sikerült a kinyitása. Ezt látva a gazda, lassan az ajtóhoz osont s a külső ajtó zárát nesztelenül kinyitotta. Pallér Béla csakugyan lépre ment. Látva, hogy az ablakot nem sikerül kinyitni, az ajtóra került. Nagy meglepetésére a külső ajtó könnyen engedett, s már a belső üveges ajtó ablakát is bezúzta, mikor belülről neszt hallott s a félhomályban észrevette a két ember árnyát. Erre elfutott s a szomszéd utcába akart menekülni, de éppen onnan leste Vass Károly rendőr és a Baksa kiáltására útját állta. A két tűz közé szorult Pallér Béla a rendőrrre vetette magát s éktelen szidalmakkal fojtogatni kezdte, de hárman mégis lefogták s bekísérték a rendőrségre a léprekerült betörőt.

Tegnap tárgyalta ez ügyben a törvényszék büntető tanácsa Fassie bíró elnöklésével.

Vámosy ügyész betöréses I páros kísérlete és hatóság elleni erőszak címén emelt vádjával szemben Ujfalussy Sándor ügyvéd-jelölt védelmezte a vádlottat.

A törvényszék részben a betörő beismerése, részben pedig a beigazolt terhelt körülmények alapján 7 havi börtönbüntetésre ítélte a vádlottat. Ugyész és védő megnyugodtak az ítéletben. A vádlott sokalva büntetését felebbezett.

Bor tolvajok. Komáromi István, a hírhedt micskei gyilkos egyik kisebb gazságáért állott tegnap a törvényszék büntető tanácsa előtt.

A múlt nyár derekán Lakatos Ferencz és Kiss Zsigmond társaságában meglátogatták az árendás pinczéjét, s alaposan beszeszelve tizenkét üveg bort a javából elemeltek.

Az árendás még aznap délután nyomára jött a tolvajlásnak s jelentést tett a csendőrk-nél, a kik legott megindították a nyomozást. Meg is találták a 12 üveg bort egy hoglya aljában elrejtve s kézrekerültek rövid idő alatt a tettesek is.

Tegnap ítékezett felettük a törvényszék s egyenkint 6—6 havi börtönnel sújtotta őket.

Tolvaj cseléd. Mladin Floare szemrevaló szép oláh leány dr. Imrik Péternél szolgált mint szobaleány. A cifra leányzónak egyszer csak olthatatlan vágya kerakedett, hogy körülnézzen fatornyos falujában. Mivel pedig pénze nem volt, egy értékes karpereczet és 10 korona készpénzt elemelve eltűnt hazulról s a szintén cselédszobában szolgáló nényénél, Katiczánál rejtette el az ékszer, míg értékesíti. De idején nyomára jött a rendőrség s tolvaj leányt s tegnap már ítéletet mondott felette a törvényszék; lopás miatt 5 havi fogházra, nényét pedig orgazdaságért 2 havi fogházra ítélték.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR.

Kedd: A bajusz (premier.)
Szerda: A bajusz.

A régi szerető. Vasárnap este váratlanul meglepő sikert hozott egy fakó, az utóbbi időben sokszor megmosolygott népszínmű: Géczy István Régi szeretője.

Orvendetes szép tanúsága van a vasárnap esti színjátéknak. Az, hogy azokban a kopott naiv népszínművekben is lehet gyönyörűséget

találni, ha igaz étellel játszik meg alakjait, másodsorban pedig vasárnap ismertük meg Haller Irmát és Horváth Kálmánt s most már állíthatjuk, hogy indketten nagy nyereségei a társulatnak.

Haller Irma kedves pajzansága, csevegő meleg hangja csakis népszínmű szerepekben érvényesül a maga természetes frissességében. Olyan üde kedves pástor leányka volt, hogy régi színházi gourmandok a Népszínház fénykorát emlegették a folyosókon az első felvonás után.

Mindenképpen méltó partnere volt Horváth Kálmán, a ki ugy eleven színes humorával, mint gyönyörűen énekelt dalaival orvendetes feltűnést keltett. Ez az intelligens fiatal színész mindjobban megkedvelte magát a közönséggel s a vasárnap esti játéka után ítélve, a Pintér helyét népszínművekben is be fogja tölteni.

Kettőjükön kívül pompás alakok voltak Szatmáry és Bérczi, fölülte őszinték és igazak Bogndr és Szarvasi.

A bajusz. Bizonyosnak látszik, hogy a színházat nem csajja meg a reménység s Verő György darabja, melyet ma kedden este mutatnak be, igazi nagy sikert fog aratni. A dalos-játék szereposztása a következő:

Kozáry József alkanczellár	Bognár János.
Amália, szül. Stolzenburg grófnő neje	Benkő Jolán.
Stolzenburg Matild grófnő, gyámleányuk	Parlagi Kornél.
Ottó gróf	Szöke Sándor.
Kozáry Gábor, az alkancz. unokaöccse	Horváth.
Ilona	Angelly Irén.
Rosetta komorna	Berlányi V.
János, huszár	Szatmáry.

Ezekon kívül Szarvasi, Dési stb. játszanak. A darab két első felvonása Bécsben, a harmadik fevonás Kozáry Gábor magyarországi falusi birtokán játszik. Pompás énekszámok tartkítják a kedves ötletes vig és magyaros színjátékot, melyhez a színház új díszleteket s pompás új kosztümöket készítettett. Szerdán megismétlik a darabot.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 216.

Pótbérlet 4 sz.

Ma kedden, 1903 április 28-án:

A B A J U S Z.

Operette.

S Z E M É L Y E K:

Kozáry József, alkanczellár —	Bognár J.
Amália, szül. Stolzenburg grófnő, a neje — — — — —	Benkő Jolán
Stolzenburg Matilda grófnő, a gyámleányuk — — — — —	Parlagi Kornélia
Plachwitz Ottó gróf Amália unokaöccse — — — — —	Szöke Sándor
Kozáry Gábor, az alkanczellár unokaöccse — — — — —	Horvát Kálmán
Ilona, a huga — — — — —	Agnelly Irén
Rosette, komorna — — — — —	Berlányi Vanda

HELYÁROK: Nagypáholy 7 fr. földszinti és első emeleti páholy 6 fr. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsölye 1 frt 50 kr. Körszék 1 frt 20 kr., Támlászék, 1 frt. Erkölyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. Erkölyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzések 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3 órától előre válthatók.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap szerdán, április 28-án:

A B A J U S Z.

Operette.

nyertese Kaufmann Mór. Dicséretben részesült Reményi Géza főgymn. tanuló, aki Dr. Szombathy Istvántól tanult. Az alsófokon (percenként 120 szótag) az első díjat Reményi Géza nyerte, másodikat Ney Pál főrealist. tanuló, Petry Gyula tanár tanítványa, míg Bozóky Ferencs főgymn. tan. (magánúton) és Sipos Sándor főrealist. tanuló (Petry Gyula tanár tanítványa) dicséretet nyertek. A bizottság a díjakat azonnal kiosztotta.

NYILTTÉR.

Olcsó ezüst-bevásárlás!!

A m. kir. fémjelző hivatal által fémjelzett 13 próbás ezüst evőkészletek 5¹/₂ gyertyatartók és girandolok 6¹/₂ krajczár grammja

DEUTSCH SIMON
ékszerésznél
Nagyvárad, Bémer-tér.

000 REGÉNY CSARNOK. 000
000

Tűzzel-vassal.

Írta: Sienkiewicz Henrik.

247

Rzendzian büszkén nevetett és így felelt:
— Hát rosszul jártunk így, uram?
— Te tetszel nekem és ha nem volnál olyan kapzsi, szolgálatomba fogadnának! De mert Burlajt becsaptad, azt is megbocsájtom neked, hogy iszákosnak nevezted!
— Nem én neveztelek el így téged, uram, hanem Bohun.
— Meg is verte miatta az Isten, felelt Sagloba.

Ilyen beszélgetéssel telt az idő. M kor azonban a nap már az égbolton magasra emelkedve, sugározón ragyogott, elkomolyodtak, mert immár csak néhány rövid órányi ut válasszotta el őket Waladnykától. Fáradtságos ut után végre célhoz értek és az ilyenkor szinte elmaradhatatlan izgatott nyugtalanság szállotta meg sziveiket. Életben van-e még Helena? És ha életben van, megtalálják-e a szakadéokban? Horpyna azóta már elvihette máshová, az utolsó pillanatban is elrejtheti, sőt megölheti. Az akadály még utjokban állott, a veszedelem még nem múlt el. Habár bizonyosnak látszott az a föltevésük, hogy Horpyna őket valóban Bohun küldötteinek fogja tartani s kik az ő utasítása szerint cselekednek, attól is félték, hogy Horpynának a gonosz lelkék és a kísértetek fölnyitják a szemét. Ettől leginkább Rzendzian és maga Sagloba félt, aki bármilyen büszke is volt a boszorkány mesterségére, nagyon nyugtalankodott. Hátha lesben állva várják őket a kozákok? A szívük mind hevesebben dobogott és mikor néhány órai lovaglás után a hegy tetejéről a távolban zsillogó vizet pillantottak meg, Rzendzian pufók képe elsápadt.

— Az a Waladnyka! szólt remegő hangon.

— Ejnye? — mormogott Sagloba, — hát ilyen közel vagyunk már a célunkhoz?
— Az Isten oltalmazzon minket, szólt Rzendzian. Uraim, mondjatok néhány ájtatos fohászt, mert én nagyon félek.
— Ostobaság! Ájtatos fohászt? Keresztet vetünk, ez többet használ.

Wolodyjovskij csöppet sem aggódott, csak hallgatott; kipróbálta a pisztolyait, friss löport töltött a serpenyőre és megnézte, hogy erősen áll-e a kardpenge a kosár markolatában?

— Az én pisztolyomban szentelt golyó van, szólt Rzendzian.

— Az Atya, Fiu és Szentlélek nevében! Előre!

— Előre! Előre!
Rövid idő múltán a patak partjához értek és lekanyarodtak a víz folyása mentén. Itt Wolodyjovskij egy pillanra megállott és így szólt:

— Rzendzian vegye magához a menlevelet, mert a boszorkány őt ismeri és ő beszéljen vele előbb, hogy meg ne ijedjen tőlünk és el ne illanjon a hercegnővel.

— Én nem megyek előre! Miattam tegyék azt, amit akartok, uraim! — szólt Rzendzian.

— Hát! vagolj leghátul. Te gyáva kutya.

Igy szólt Wolodyjovskij; előre lovagolt, Sagloba utána, Rzendzian leghátul baktatott a vezetőlovakkal, nyugtalanul tekintgetve jobbra-balra. A lópatkók csattogtak a sziklakövek a pusztaságon néma csendült, csak a sziklarepedésekben rejtőzött ticskók csirpeltek hangosan. Meleg volt habár a nap erősen lehanyatlott nyugat felé. A lovasok végre egy magaslatra értek, mely olyan volt, mint egy pajzslatra. A tetején nagy sziklatömbök heverték, min ha megannyi házok és templomok a romjai voltak volna.

Rzendzian odatekintett és meglökte Saglobát.
— Ez a határ, — szólt. Megismerem a Bohun bezedje után. Itt éjjel sem jut keresztül élve senki.

— Ha nem megy keresztül, hát keresztül lovagol, — felelte Sagloba. Ez bizonyosan elátkozott hely! De legalább már a célnál vagyunk.

— Innen már nincs messze a hercegnő! — Hát! Istenek! — szólt Sagloba és gondolatai lassan összekuszálódtak.

Nagy hatással volt a lelkére a Waladnyka vad vidéke, sivatag, a siri csend és szinte hihetetlenek találta, hogy a hercegnő ezen a rettenetes helyen van. Hogy ott rejtőzik az a szeretett lény, akivel ő annyi kalandot és veszedelmet élt át, és akit annyira imáult.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A válság.

Budapest, ápril. 26. (Saj. tud. táv.) Széll Kálmán miniszterelnök a képviselőház mai ülésén elmondott beszédét beavatott körökben a miniszterelnök hatyudalának mondják. A politikai helyzet mindinkább tisztázódik s mindjobban előtérbe jut a Csáky Albin miniszterelnökségéről szóló kombináció.

Lujza toskánai nagyhercegnő állapota.

Lindau, április 27. (Saj. tud. táv.) A hercegasszony betegedését minden órán várják. A születendő gyermek csak három hétig marad az anya gondozásában, aztán Drezdába viszik.

Megszűnt forradalom.

Cap-Haitine, apr. 27. Vasquez a Présidente cirkálón Kubára utazott. A forradalmat befejezettek tekintik. (M. T. I.)

Megölt legionárius.

Algir, apr. 27. Beni-Unifból érkezett távirat szerint a 24. és 25-ike közötti éjjel vagy tíz fegyverlövést tettek a duveyrieri francia sáncművekre. A következő éjjel egy francia legionáriust egy lövéssel megöltek és fegyvereitől megfosztották. (M. T. I.)

KÖZGAZDASÁG.

A Sebes-Körös-társulat közgyűlése.

A Sebes-Körös vízszabályozó és ármentesítő társulat 1903. évi április hó 25-én Gróf Csáky Lajos társulati elnök elnöklése alatt választmányi és közgyűlést tartott, a melyen 41 társulati tag, továbbá Szarvassy Arzén kir. főmérnök, min. megbízott, Pekanovits Imre igazgató-főmérnök, Tabéry Armin szakaszmérnök és Ficzek Lajos társulati pénztárnok voltak jelen.

A tárgysorozatban felsorolt ügyek tárgyalása előtt társulati elnök megilletődött hangon jelenti be a legutóbbi közgyűlés óta előfordult társulatunkat is érdeklő haláleseteket, köztük Andrassy Aladár, a tiszavölgyi társulat volt elnökének, Zajnay János kanonok, a Sebes-Körös-társulat több mint egy évtizedig azelőtt volt érdemdus elnökének, Steinbach Ervin, a társulat több évtized n át egykori volt tevékeny és buzgó igazgatójának, — továbbá Péch József kir. és min. osztálytanácsos, az országos vízrajzi osztály volt főnökének és végre Szunyogh Péter Biharvármegye köztisztviselőjében és szeretőjében állott allspánjának, mint társulatunknak is felettes közigazgatási hatósága jeles vezetőjének halálesete, a mely halálesetek felett érzett részvétét a közgyűlés jegyzőkönyvében megörökíteni és erről az illető családokat is értesíteni rendelte.

Az alapszabályok miniszteri jóváhagyását, úgy azoknak kinyomatását és az érdekelteknek való megtörtént szétküldését a közgyűlés helyeslőleg vette tudomásul. — Használólag tudomásul vették a szavazati lajstromoknak községenkénti közszemlére történt kitételeiről szóló jelentést, a melynek kapcsán bemutatott szavazati lajstromot a szavazati jogosultság gyakorlására érvényesnek elfogadták. — 1903. évre szóló költségelőirányzat miniszteri jóváhagyását tudomásul véve, alkalmazkodás végett igazgató-főmérnöknek kiadták, igazgató-főmérnök előterjesztése alapján elhatározták, min szerint a Sebes-Körös folyónak hajózhatóvá tétele iránt a földmívelésügyi miniszterhez indokolt felterjesztést intéznek és hasonló eldöntés megtevése iránt megkeresik Biharvármegye és Nagyvárad város közönségét, valamint a körösmenti községeket is.

A Holt-Sebes-Körös mentén mutatkozó kisebb mérvű töltés építésére vonatkozó tervet elfogadták és jóváhagyás végett a földmívelésügyi miniszter elé terjeszteni rendelték.

A Zomlin-puszta társulati árterületet képezvén, annak belvizmentesítését a közös megállapodás szerint társulati érdeknek tekinteni elfogadták. — Az ártéren kívül álló kis-szántói belvizek levezetése tárgyában igazgató-főmérnök megbízott arra nézve, hogy a mennyiben az ügy tanulmányozása mellett azon eredményre jutna, hogy az itteni belvizrendezés a társulati érdekeknek megfelelőleg hajtható végre, erre nézve tegyen a választmány jelentést.

A számvizsgáló bizottság jelentését, mely szerint a társulat 1902. évi számadása mindenképpen helyesnek és helyesen okmányolt-nak találtatott, tudomásul vették; egyben a 151277 korona 09 fillér pénztári maradvány-nak, valamint a társulati nyugdíjintézménynek, valamint a 38 fillér összegét, úgy a 31400 kor. árvédelmi tartalékalapot és 8134 kor. 15 fillér tűzbiztosítási alapot az 1903. évi számadásra utalványozták.

Igazgató-főmérnök jelentését általánosságban helyeslő tudomásul vették, — az abban foglalt javaslatnak megfelelőleg elrendelte a közgyűlés, hogy a községi birtokviszonyok rendezése és a belvizrendezés végrehajtása folytán megváltozott viszonyok következtében feleslegessé vált két hid és hat zsilip eltávolításának engedélyezése iránt a földmívelésügyi miniszterhez indokolt felterjesztés intézessék. Egyben elrendelte a közgyűlés igazgató-főmérnök javaslatára alapján azt is, hogy a folyammérnöki és kulturmérnöki hivatalok egymásba olvadt és igen sok esetben egymástól el nem választható működési körükre tekintettel az ármentesítő

társulatok és különösen a jogkereső nagy közönség érdekében is leendő egyesítésének elrendelése céljából a földmívelési miniszteriumhoz indokoltan felterjesztés intéztessék és hogy egyidejűleg ily irányú országos mozgalom indíttassék. Igazgató-főmérnök javaslatára elhatározta a közgyűlés továbbá, miszerint azon eszmének lehető megvalósítása tárgyában, hogy az árvíz kitérése alkalmával vízzel borított területek legalább csapás évében felmenthetők legyenek az ármentesítési járulékok fizetése alul, felterjesztést intéz a tiszavölgyi társulat központi bizottságához az iránt, hogy ezen ügyet tanulmányozni és a tiszai társulatokat a kérdésnek lehető egyöntetű megoldásában támogatni sziveskedjék.

Csökmő község az 1885. XXII. t.-cz. 143. §-ában megállapított azon rendelkezés ellen, mely szerint a védőtöltés lába mellett 5 méter széles területet kell szántatlanul hagyni, tekintettel arra, hogy ennek pontos betartása különösen a községek szegényebb lakosaira végzetes és beláthatatlan hátrányokat jelentene, azon kérelemmel járul a közgyűlés elé, hogy a törvény megváltoztatása iránt illetékes helyre kérelem intéztessék, a közgyűlés helyeslő tudomásul vette igazgató-főmérnöknek kapcsolatosan bemutatott jelentését, egyúttal pedig az előterjesztett kérelemből kifolyólag elrendelte a közgyűlés, hogy a kérdésnek községi lakosok érdekében leendő lehető kedvező megoldása iránt a nevezett miniszter urhoz újabb felterjesztés intéztessék.

Megejtették ezután a választást, melyszerint elnökké Gróf Csáky Lajos; alelnökké Orley Kálmán közfelkiáltással egyhangulag megválasztott, a választmány tagjai pedig megválasztottak: Dr. Báró Drechsel Gyula, Frankó Endre, Hlatky Endre, Hoffmann Mihály, Jelentsik István, Kovács Béla, Kovács Gyula, Dr. Mártonffy Bogdán, Otvös Gyula, Pallay Lajos, Szekeres dőn, Szigeti Elek, Schwartz Ferencz és Dr. Várady Zsigmond.

Számvizsgáló bizottság tagjaiul: Ambrózy Márton, Nagy János és Nagy P. István, nyugdíjbizottság tagjaiul: Hlatky Endre, Jelentsik István és Solcz Gábor választottak meg.

Végül megválasztották az 1903. évre a fegyelmi bizottságot is és még több kisebb jelentőségű ügyet elintézve a gyűlést befejezték.

Határidők.

	Budapest, április 27.
Buza októberre	7.86
Buza áprilisra	7.88
Tengeri	6.26
Rozs okt.	6.80
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

Értéktőzsdé

	Budapest, április 27.
Osztrák hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzalog	585.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. április 27-én.

Magyar aranyjáradék 4	121.40
Magyar koronajáradék	92.40
Magyar vasuti kölesön aranyban 4 1/2	—
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2 1/2	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	99.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	—
Italmérségi jog megváltási kötvény	99.50
Horváth szlavonföldtehermentesítési kötvény	203.—
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölcsön	158.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	100.50
Osztrák járadék papirban	100.50
Osztrák járadék papirban	121.50
Osztrák járadék aranyban	101.—
Osztrák korona járadék	154.—
Osztrák államsorsjegyek	16.01
Osztrák magyar bank részvény	731.50
Magyar hitelbankrészvény	684.—
Osztrák hitelintézet részvény	95.80
Párisi vista	19.05
29 frankos arany (Napoleon'dor)	116.92
Németbirodalmi márka	239.77
Londoni vista	28.40
20 márkás arany	—

A szerkesztőért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Kizárólagos kosárüzlet!

A közelgő tavaszra megérkeztek nagy mennyiségben különböző alaku kerti székek, kerti garnitúrák, utazó kosarak és mindenféle kosáraruk, melyeket eredeti gyári árakban árusítok. Nagy választék **GYERMEKKOCSIKBAN**, különböző **házi butorokban** és alkalmas **ajándéktárgyakban.** **Olcsó, szabott árak!**

Szives pártfogást kér

OPPENHEIM F. VILMOS

KOSÁRÁRU KERESKEDÉSE

NAGYVÁRAD, Fő-utca. (Barts-ház.)

Első nagyváradai electrotechnikai vállalat

DEUTSCH K. I. NAGYVÁRAD. Telefonszám: 71. SÜSS HERMANN és TÁRSA BUDAPEST.

Van szerencsénk Nagyvárad város t. közönségének nagybecsű tudomására hozni, hogy helyben

villamos berendezésekre és erőátvitelre, **házi telefon és csengetyü-telepek** létesítésére, valamint **villámhárítók** (Süss-rendszer) szállítására és elhelyezésére, **petroleum-lámpák** és **gázvilágító testek** villamosra való átalakítására

electrotechnikai mérnöki irodát nyitottunk.

Villamos világító testek és csillárok 261. állandóan minden árban és kivitelben dus raktárt tartunk.

Költségvetéssel, rajzzal és bárminemű felvilágosítással **díjmentesen** szivesen szolgálunk. Szives megkeresések, míg az e célra épülő épületünk elkészül

DEUTSCH K. I. céghez kéretnek.

Az általunk teljesített munkálatokért minden tekintetben teljes felelősséget vállalunk.

A nagyérdemű közönség nagybecsű pártfogását kéri

Első Nagyváradai Electrotechnikai Vállalat

Deutsch K. I. Nagyvárad Süss Hermann és Tsa Budapest.

BECZKAY LAJOS

női és férfi divatüzlete,

NAGYVÁRADON, SZENT LÁSZLÓ-TÉR.

„A menyasszonyhoz“.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát a legújabb

női ruhaszövetekből, jól mosó francia batisztokból, zefirekből és szintartó voalokból.

Ujdonságok! Női blousokból és Ujdonságok! napernyőkből.

Férfi és női fehérneműekből állandó nagy választék, Kitűnő minőségű vásznak, schiffonok, függönyök, ágygarnitúrák, paplanok és szőnyegek stb.

Szolid kiszolgálás, rendkívüli olcsó árak mellett.

Pártoljuk a helyi ipart!

Nagyvárad iparosaihoz és polgáraihoz!

Tisztelt iparos- és polgártársaim! Nagyváradon telemes költséggel újjáalakítottam a már pusztulásnak indult **sörgyárat**. Felszereltem azt a mai kor igényeinek megfelelően. — Abban a helyzetben vagyok, hogy egy minden tekintetben megfelelő, **kellemes ízű, zamatos, erős és a legtöbb táperővel bíró**

SÖRT

hozhatok forgalomba.

A gyár üzembe vételénél Nagyvárad iparosai és polgáraitba helyeztem bizalmam. Ők tudják első sorban megítélni, hogy mit tesz az, ha egy olyan közszükségletet fedező cikket, mint a sör, évenként több mint egy millió korona vándorol idegen városokba, de a mi még ennél is rosszabb, idegen országokba!

Kötelességem felemlíteni, hogy a Nagyváradon elfogyasztott több mint **egy millió korona** sör értékének felénél több iparcikkék készítésére, beszerzésére és munkadíjak kifizetésére lesz fordítva. Tehát minden pohár idegenből származó sör elfogyasztása által saját iparunkat és munkásainkat károsítjuk meg indokolatlanul!

Sokat várok önöktől tisztelt iparos és polgártársaim! Saját érdekeiket mozdítják elő, ha mindenütt és minden alkalommal

NAGYVÁRADI SÖRT

fognak kérni. Palackjaim a gyár eredeti czimkéjével vannak ellátva. A sör pedig oly jó, hogy egyszeri megízlelés elég arra, hogy állításom igaz voltáról bárkit is meggyőzzön.

Szives pártfogást kér

A Nagyvárad Sörfőzde és Jéggyár

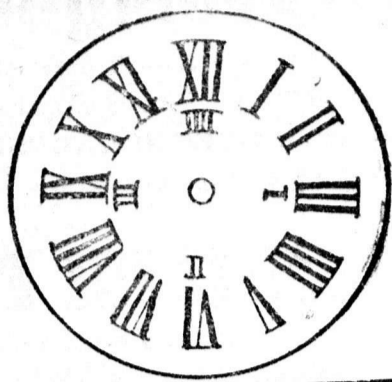
Telefonszám: 439.

SZOBEL ADOLF

női ruha és confection készítői műterem
Nagyváradon, Fő-utca. (Bartsch-ház).

Ajánlja szakmájába vágó mindenféle ruhák divatos elkészítését, ugymint: utozai és estői toillettek, angol és francia szabásu ruhákat, kosztümöket. Sport-ruhák mindennemű fazonban,

Vidéki megrendelőktől ruhaderék beküldése kivántatik mérték helyett. 148

Számos kitüntetés!

Számos kitüntetés!

DADAY JÓZSEF utóda

Mezey Dezső

műlakatos és toronyórás

Nagyvárad, Szent János-utca 320. sz.

Van szerencsém a m. t. közönség b. figyelmét felhívni a mai kor igényeinek teljesen megfelelő és a legmodernebbül berendezett

műlakatos és toronyóra műhelyhelyiségemre,

hol több kiállításon kitüntetett szerkezetű TORONYÓRAIM vörös fémből készült főkerekekkel s a felhuzást könnyítő, a legcélszerűbb módon alkalmazható külön mozgó orsókkal s a súlyemelő cizkezett vassodronyköteleteket tartó vashengerekkel és ingaszabályozó csavarokkal vannak ellátva.

KÉSZTORONYÓRAIMNAK jótállás felelősség melletti felállítását is elvállalja mo melyek pontos járásáért szavatolok.

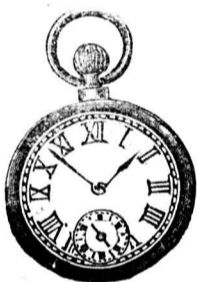
A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel

MEZEY DEZSŐ,
műlakatos és toronyórás.

216

Első és legnagyobb órajavító műhely.

ÓRA-, ÉKSZER- és LÁTSZER-ÜZLET!

Nálam már

nem kell reklám,

hisz minden ember jól tudja, hogy a

színház oldala mellett

Kepes Márton

első és legnagyobb órajavító műhelye a legelőnyösebb.

Nálam nem lesz felszámítva sem 5 kr., sem 6 kr., sem 50, sem 40, sem 60 kr., hanem minden órát kivétel nélkül

szigorú 1 évi jótállás mellett **csak 90 krajczárért javítok meg.**

A legfinomabb óraüveg 10 kr.

Kérem a helyes czimre ügyelni.

Kérem az én műhelyemet nem összehasonlítani más reklám-üzletekkel. 244

Egy fillérbe

EISLER BERTALAN

női divat, rövidáru és kézimunka kereskedésébe
Nagyvárad, Olaszi, Fő-utca.

Dus választékban most érkeztek meg: Excentrik gyermekruhák, kötények, batiszt és selyem fejkötők. Ruha diszek, szalagok, csipkék és himzések. Kézimunkák, himző, kötőselymek és pamutok. Arcz- és menyasszonyi fátolok. Mindennemű piperezkek. Női- és gyermek zsebkendők, gallérok, kézelők.

Zacharias keztyük és minden létező rövidáru cikkek.

Női NAPERNYŐK mélyen leszállított árban.

Egy fillérbe sem kerül bizonyosságot szerezni, hogy üzletem a legolcsóbb beszerzési forrás!